

การพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับการใช้เทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบไร้รอยต่อในรายวิชานาฏศิลป์ เรื่องนาฏศิลป์พื้นเมือง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ณัฐกรณ์ พงษ์พัฒนนนท์^{1,*}, ธรรมรัตน์ โถวสกุล², ชวนิดา สุวานิช³

^{1,2}คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

³คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

Received: 3 June 2026

Revised: 17 June 2026

Accepted: 24 June 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เพื่อ 1) พัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบไร้รอยต่อในรายวิชานาฏศิลป์ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ และ 3) ศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อระบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น เก็บข้อมูลจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 22 คน ด้วยการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบวัดทักษะ แบบสอบถามความพึงพอใจ และแบบประเมินคุณภาพเครื่องมือสำหรับผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความสอดคล้อง ค่าประสิทธิภาพ E1/E2 และการทดสอบค่าทีสำหรับกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน

ผลการ พบว่า 1) กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.43/83.75 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 2) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) มีความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ฉะนั้น กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นสามารถส่งเสริมการเรียนรู้เนื้อหา ทักษะการรำ การใช้เทคโนโลยี และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ การเรียนรู้แบบไร้รอยต่อ นาฏศิลป์พื้นเมือง
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

* ผู้ประสานงานหลัก; อีเมล: nutnakorn2528@gmail.com

Development of a Blended Technology-Supported Seamless Learning Process in Dance Education on Folk Dance for Grade 5 Students

Nutnakorn Pongpattananon^{1,*}, Tammarat Towasakul², Chawanida Suwanich³

^{1,2}Faculty of Humanities and Social Sciences, Chandrakaserm Rajabhat University,

³Faculty of Education, Chandrakaserm Rajabhat University

Received: 3 June 2026

Revised: 17 June 2026

Accepted: 24 June 2026

Abstract

This research aimed to: 1) develop a blended learning management process integrated with technology to promote seamless learning in a Thai classical dance course, with an efficiency criterion of 80/80; 2) compare students' academic achievement and skills before and after the implementation of the learning process; and 3) examine students' satisfaction toward the developed learning process. The participants were 22 Grade 5 students. Research instruments included an academic achievement test, a skill assessment form, a satisfaction questionnaire, and an instrument quality evaluation form completed by experts. Data were analyzed using mean, standard deviation, index of item-objective congruence (IOC), E1/E2 efficiency index, and dependent samples t-test.

The findings revealed that: 1) the developed learning management process achieved an efficiency of 85.43/83.75, which exceeded the established 80/80 criterion; 2) students' post-learning academic achievement and skills were significantly higher than their pre-learning scores at the .01 level; and 3) students' overall satisfaction with the learning process was at the highest level. Therefore, the developed learning management process effectively promotes content knowledge, dance performance skills, technology utilization, and continuous learning.

Keywords: Blended learning, Learning technology, Seamless learning, Folk dance, Grade 5 students

* Corresponding Author, E-mail: nutnakorn2528@gmail.com

บทนำ

นาฏศิลป์เป็นศาสตร์และศิลป์ที่สะท้อนอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาติผ่านการเคลื่อนไหว จังหวะ สีลา ดนตรี เครื่องแต่งกาย อารมณ์ และการแสดงออกทางร่างกายอย่างมีแบบแผน โดยเฉพาะนาฏศิลป์พื้นเมืองซึ่งเป็น มรดกทางวัฒนธรรมที่สะท้อนวิถีชีวิต ความเชื่อ ภูมิปัญญา และลักษณะเฉพาะของแต่ละภูมิภาค การจัดการเรียนรู้ นาฏศิลป์ในระดับประถมศึกษาจึงมิได้มุ่งเพียงให้ผู้เรียนปฏิบัติท่ารำได้ถูกต้องเท่านั้น แต่ยังมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเข้าใจ คุณค่าทางวัฒนธรรม มีเจตคติที่ดี และเกิดความภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมไทย

อย่างไรก็ตาม การจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ในระดับประถมศึกษายังพบปัญหาหลายประการ เช่น ผู้เรียน บางส่วนขาดความมั่นใจ เินอาย ไม่กล้าแสดงออก จำท่ารำไม่ได้ หรือไม่สามารถเชื่อมโยงท่ารำกับความหมายทาง วัฒนธรรมได้อย่างลึกซึ้ง การเรียนการสอนที่เน้นการสาธิตและการฝึกตามแบบครูเพียงอย่างเดียวอาจทำให้ผู้เรียน สามารถปฏิบัติตามได้ในระยะสั้น แต่ไม่เพียงพอต่อการพัฒนาการเรียนรู้ที่ยั่งยืน โดยเฉพาะในยุคดิจิทัลที่ผู้เรียนควร ได้รับโอกาสในการเรียนรู้ซ้ำ ทบทวนด้วยตนเอง และเข้าถึงสื่อการเรียนรู้อย่างยืดหยุ่น (จิระเดช นุกุลโรจน์ และ ชมนาด กิจจันทร์, 2569)

การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเป็นแนวทางที่เหมาะสมต่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ เนื่องจาก เป็นการบูรณาการการเรียนรู้แบบเผชิญหน้าในห้องเรียนเข้ากับการใช้สื่อดิจิทัล วิดีโอ หรือแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ เพื่อ สนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหา สังเกตตัวอย่าง ฝึกปฏิบัติ และทบทวนบทเรียนได้ด้วยตนเอง งานวิจัยร่วม สมัยชี้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานสามารถส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจ การมีส่วนร่วม ความเป็น อิสระในการเรียนรู้ และความพึงพอใจของผู้เรียนได้ หากได้รับการออกแบบอย่างมีระบบ (Cao et al., 2023; Peng and Raman, 2026)

ขณะเดียวกัน แนวคิดการเรียนรู้แบบไร้รอยต่อมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ เพราะการพัฒนา ทักษะการรำไม่สามารถเกิดขึ้นได้จากการเรียนเพียงครั้งเดียวในห้องเรียน แต่ต้องอาศัยการดูแลอย่างซ้ำ การฝึกปฏิบัติ การรับข้อเสนอแนะ และการปรับปรุงตนเองอย่างต่อเนื่อง การใช้เทคโนโลยีจึงช่วยเชื่อมโยงการเรียนรู้ในห้องเรียนกับ การเรียนรู้นอกห้องเรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลาและตามศักยภาพของตนเอง (Hamdan et al., 2023; Moon et al., 2024)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานรวมกับการใช้ เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบไร้รอยต่อในรายวิชานาฏศิลป์ เรื่องนาฏศิลป์พื้นเมือง สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 โดยสังเคราะห์แนวคิดจากการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ การเรียนรู้ แบบไร้รอยต่อ และการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหา เห็นคุณค่าทางวัฒนธรรม ฝึกปฏิบัติ อย่างเป็นลำดับ ใช้เทคโนโลยีเพื่อทบทวน และสะท้อนผลการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานรวมกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบ ไร้รอยต่อในรายวิชานาฏศิลป์ เรื่องนาฏศิลป์พื้นเมือง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตาม เกณฑ์ 80/80

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการรำนานาศิลป์พื้นเมืองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการที่พัฒนาขึ้น
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานรวมกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบไร้รอยต่อ

สมมติฐานการวิจัย

1. กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานรวมกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบไร้รอยต่อมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการที่พัฒนาขึ้นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการที่พัฒนาขึ้นมีทักษะการรำนานาศิลป์พื้นเมืองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับมากขึ้นไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน แนวคิดเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ แนวคิดการเรียนรู้แบบไร้รอยต่อ และแนวคิดการจัดการเรียนรู้รำนานาศิลป์พื้นเมืองเป็นฐานในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยสังเคราะห์เป็นกระบวนการ 7 ขั้นตอน ได้แก่

1. ขั้นกระตุ้นความพร้อมและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้
2. ขั้นเรียนรู้เนื้อหาและบริบทรำนานาศิลป์พื้นเมือง
3. ขั้นสำรวจองค์ประกอบรำนานาศิลป์ผ่านสื่อและเทคโนโลยี
4. ขั้นฝึกปฏิบัติทักษะการรำนานาศิลป์อย่างเป็นลำดับ
5. ขั้นเรียนรู้แบบผสมผสานและฝึกซ้ำด้วยตนเอง
6. ขั้นเชื่อมโยงการเรียนรู้แบบไร้รอยต่อ
7. ขั้นสะท้อนผล ประเมิน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ตัวแปรต้น คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานรวมกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบไร้รอยต่อ

ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามเกณฑ์ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. ทักษะการรำนานาศิลป์พื้นเมือง และ
4. ความพึงพอใจของนักเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลังเรียน มุ่งพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และศึกษาผลของกระบวนการที่พัฒนาขึ้นต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการรำนานาฏศิลป์พื้นเมือง และความพึงพอใจของนักเรียน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดศรีเขตนันทาราม จังหวัดนนทบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 44 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนวัดศรีเขตนันทาราม จังหวัดนนทบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 22 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลาก โดยมีเกณฑ์ การคัดเลือกคือ เป็นนักเรียนที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาศิลปะ สารนาฏศิลป์ และสามารถเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ได้ครบตามแผนการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานรวมกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบไร้รอยต่อ
2. แบบประเมินคุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้
3. แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชานาฏศิลป์ เรื่องนาฏศิลป์พื้นเมือง
4. แบบประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้
5. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
6. แบบวัดทักษะการรำนานาฏศิลป์พื้นเมือง
7. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือโดยศึกษาเอกสาร หลักสูตร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้น สังเคราะห์ขั้นตอนกระบวนการจัดการเรียนรู้ ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ สร้างแบบทดสอบ แบบวัดทักษะ และแบบสอบถามความพึงพอใจ แล้วนำเครื่องมือเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบคุณภาพและความสอดคล้องของเครื่องมือ ผลการประเมินคุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.46) แผนการจัดการเรียนรู้มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.43) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่า IOC โดยรวมเท่ากับ 0.93 แบบวัดทักษะการรำนานาฏศิลป์พื้นเมืองมีค่า IOC โดยรวมเท่ากับ 0.93 และแบบสอบถามความพึงพอใจมีค่า IOC โดยรวมเท่ากับ 0.94

การเก็บรวบรวมข้อมูล

- ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ได้แก่ 1) ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ 2) ทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบวัดทักษะการรำนานาฏศิลป์พื้นเมือง 3) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการที่พัฒนาขึ้น 4) เก็บคะแนนระหว่างเรียนเพื่อหาประสิทธิภาพ E1

- 5) ทดสอบหลังเรียนและประเมินทักษะการรู้เพื่อหาประสิทธิภาพ E2 และเปรียบเทียบผลก่อน-หลังเรียน และ
- 6) ให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจหลังสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความสอดคล้อง ค่าประสิทธิภาพ E1/E2 และการทดสอบค่าทีสำหรับกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการรำนานาฏศิลป์พื้นเมืองก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้

ผลการวิจัย

กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานรวมกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบไร้รอยต่อ หมายถึง ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสำหรับใช้ในการจัดการเรียนรู้รายวิชานาฏศิลป์ เรื่องนาฏศิลป์พื้นเมือง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยเป็นกระบวนการที่บูรณาการการเรียนรู้ในห้องเรียนกับการใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัล เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหาเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นเมือง ฝึกปฏิบัติ ทบทวนบทเรียน และเชื่อมโยงประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน กระบวนการดังกล่าวมุ่งให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์พื้นเมือง มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ และสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยสามารถสรุปตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ จำนวน 7 เรื่อง ได้แก่ วาสิตา และคณะ (2567), จิรัชญา และคณะ (2568), Hamdan et al. (2023), Li and Kangas (2024), Wang (2024), Dwidarti et al. (2025) และ Peng and Raman (2026) พบว่า แม้งานวิจัยแต่ละเรื่องจะมีรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน แต่มีแนวคิดร่วมกันที่มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ การใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการเรียนรู้ และการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องทั้งในและนอกห้องเรียน

ผลการสังเคราะห์พบว่า ขั้นตอนที่ปรากฏร่วมกันในงานวิจัยส่วนใหญ่ ได้แก่ การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ (วาสิตา และคณะ, 2567; Hamdan et al., 2023; Wang, 2024) การเรียนรู้เนื้อหาและบริบทของบทเรียน (วาสิตา และคณะ, 2567; จิรัชญา และคณะ, 2568; Li and Kangas, 2024) การใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ (จิรัชญา และคณะ, 2568; Dwidarti et al., 2025; Peng and Raman, 2026) การฝึกปฏิบัติทักษะอย่างเป็นลำดับ (วาสิตา และคณะ, 2567; Li & Kangas, 2024; Wang, 2024) ตลอดจนการสะท้อนผลและประเมินการเรียนรู้ (Hamdan et al., 2023; Wang, 2024; Peng and Raman, 2026) ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาทักษะได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ หลายงานวิจัยยังให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานและการเรียนรู้แบบไร้รอยต่อ โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และฝึกปฏิบัติผ่านเทคโนโลยีได้ด้วยตนเองทั้งในและนอกห้องเรียน (จิรัชญา และคณะ, 2568; Hamdan et al., 2023; Dwidarti et al., 2025; Peng and Raman, 2026) สอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลที่มุ่งเชื่อมโยงการเรียนรู้ระหว่างห้องเรียน บ้าน และสภาพแวดล้อมรอบตัวผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำผลการสังเคราะห์จากงานวิจัยดังกล่าวมาพัฒนาเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานรวมกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบไร้รอยต่อในรายวิชานาฏศิลป์ เรื่องนาฏศิลป์พื้นเมือง

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ขั้นกระตุ้นความพร้อมและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ (2) ขั้นเรียนรู้เนื้อหาและบริบทนาฏศิลป์พื้นเมือง (3) ขั้นสำรวจองค์ประกอบนาฏศิลป์ผ่านสื่อและเทคโนโลยี (4) ขั้นฝึกปฏิบัติทักษะการร่ายอย่างเป็นลำดับ (5) ขั้นเรียนรู้แบบผสมผสานและฝึกซ้ำด้วยตนเอง (6) ขั้นเชื่อมโยงการเรียนรู้แบบไร้รอยต่อ และ (7) ขั้นสะท้อนผล ประเมิน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ผลการประเมินคุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.46) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความเหมาะสมของขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 7 ขั้น ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.19) รองลงมาคือ ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ และความเหมาะสมของการส่งเสริมการเรียนรู้แบบไร้รอยต่อ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.38)

ตารางที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามเกณฑ์ 80/80

จำนวน นักเรียน	คะแนนเต็ม ระหว่างเรียน	คะแนนเฉลี่ย ระหว่างเรียน	E1	คะแนนเต็ม หลังเรียน	คะแนนเฉลี่ย หลังเรียน	E2	ประสิทธิภาพ E1/E2	เกณฑ์
22	150	128.14	85.43	40	33.50	83.75	85.43/83.75	80/80

ผลการหาประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้ พบว่า มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 85.43/83.75 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ แสดงว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพทั้งด้านกระบวนการระหว่างเรียนและผลลัพธ์หลังเรียน

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องนาฏศิลป์พื้นเมือง ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	22	40	17.82	2.84	33.25**	.000
หลังเรียน	22	40	33.50	3.35		

หมายเหตุ: ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นักเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.82 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.84 ส่วนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 33.50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.35 เมื่อทดสอบความแตกต่างด้วยการทดสอบค่าทีสำหรับกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่า $t = 33.25$ และ Sig. = .000

3. ผลการเปรียบเทียบทักษะการรำนานาฏศิลป์พื้นเมือง

ผลการเปรียบเทียบทักษะการรำนานาฏศิลป์พื้นเมืองของนักเรียน มีดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบทักษะการรำนานาฏศิลป์พื้นเมืองก่อนและหลังเรียน

การประเมินทักษะ	N	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	22	35	17.36	2.85	39.57**	.000
หลังเรียน	22	35	30.55	2.87		

หมายเหตุ: ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางพบว่า คะแนนทักษะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.36 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.85 ส่วนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 30.55 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.87 เมื่อทดสอบความแตกต่างด้วยการทดสอบค่าทีสำหรับกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน พบว่า คะแนนทักษะการรำนานาฏศิลป์พื้นเมืองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่า $t = 39.57$ และ $Sig. = .000$

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน

ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ดังนี้

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนเป็นรายข้อ

ข้อที่	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1	สื่อดิจิทัลช่วยให้นักเรียนเข้าใจนาฏศิลป์พื้นเมืองได้ง่ายขึ้น	4.64	0.49	มากที่สุด
2	วิดีโอประกอบการเรียนช่วยให้นักเรียนเห็นท่ารำและจังหวะได้ชัดเจน	4.77	0.43	มากที่สุด
3	สื่อที่ใช้มีความเหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน	4.55	0.51	มากที่สุด
4	นักเรียนสามารถใช้สื่อเพื่อทบทวนบทเรียนได้ด้วยตนเอง	4.59	0.50	มากที่สุด
5	กิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจและกระตุ้นให้อยากเรียน	4.73	0.46	มากที่สุด
6	กิจกรรมช่วยให้นักเรียนเข้าใจความแตกต่างของนาฏศิลป์พื้นเมืองแต่ละภาค	4.68	0.48	มากที่สุด
7	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง	4.82	0.39	มากที่สุด
8	กิจกรรมมีลำดับขั้นตอนที่เข้าใจง่าย	4.55	0.51	มากที่สุด
9	ครูอธิบายเนื้อหาและขั้นตอนการปฏิบัติได้ชัดเจน	4.64	0.49	มากที่สุด
10	ครูให้คำแนะนำและช่วยเหลือระหว่างฝึกปฏิบัติอย่างเหมาะสม	4.68	0.48	มากที่สุด
11	ครูใช้คำถามและกิจกรรมช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วม	4.55	0.51	มากที่สุด
12	ครูให้ข้อเสนอแนะที่ช่วยให้นักเรียนปรับปรุงทักษะการรำได้	4.55	0.51	มากที่สุด
13	นักเรียนมีโอกาสฝึกทักษะการรำอย่างเพียงพอ	4.73	0.46	มากที่สุด
14	นักเรียนสามารถฝึกซ้ำและทบทวนท่ารำนอกเวลาเรียนได้	4.68	0.48	มากที่สุด
15	นักเรียนมีความมั่นใจในการแสดงออกมากขึ้น	4.77	0.43	มากที่สุด
16	นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเรียนรู้ร่วมกับเพื่อน	4.64	0.49	มากที่สุด
17	การจัดการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนมีความรู้เรื่องนาฏศิลป์พื้นเมืองมากขึ้น	4.68	0.48	มากที่สุด
18	การจัดการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทย	4.73	0.46	มากที่สุด
19	นักเรียนสามารถนำความรู้และทักษะไปใช้ในการเรียนรู้ครั้งต่อไปได้	4.55	0.51	มากที่สุด
20	โดยรวมนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการกระบวนการจัดการเรียนรู้นี้	4.68	0.48	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.66	0.37	มากที่สุด

นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมและการฝึกปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.34) รองลงมาคือ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.35) และด้านประโยชน์ที่ได้รับ ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.39)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.43/83.75 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกระบวนการดังกล่าวได้รับการออกแบบอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนชัดเจน และสอดคล้องกับธรรมชาติของรายวิชานาฏศิลป์ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ต้องอาศัยทั้งความรู้ ความเข้าใจ การสังเกตตัวอย่าง การฝึกปฏิบัติ การฝึกซ้ำ การรับข้อเสนอแนะ และการสะท้อนผลอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน โดยใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสนับสนุนการทบทวนและการฝึกซ้ำด้วยตนเอง ผลดังกล่าวสอดคล้องกับ Peng and Raman (2026) ที่พบว่าการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ แรงจูงใจ การมีส่วนร่วม ความเป็นอิสระในการเรียนรู้ และความพึงพอใจของผู้เรียน และสอดคล้องกับ Hamdan et al. (2023) ที่เสนอว่า Mobile Seamless Learning ช่วยเชื่อมโยงการเรียนรู้ในห้องเรียนกับนอกห้องเรียนได้อย่างต่อเนื่อง

ผลการวิจัยที่พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเนื่องมาจากกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้เนื้อหาวิชาศิลปะพื้นเมืองอย่างเป็นลำดับ ตั้งแต่การกระตุ้นความสนใจ การเรียนรู้ความหมาย ความเป็นมา และบริบทของนาฏศิลป์พื้นเมือง การใช้สื่อดิจิทัลเพื่อสำรวจองค์ประกอบของการแสดง และการทำกิจกรรมเปรียบเทียบ วิเคราะห์ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเพื่อน การใช้วิดีโอและสื่อดิจิทัลช่วยให้ผู้เรียนเห็นตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมและเชื่อมโยงเนื้อหากับประสบการณ์จริงได้ดีขึ้น ผลดังกล่าวสอดคล้องกับ Cao et al. (2023) ที่พบว่า Blended Learning มีผลเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ เจตคติ และผลการปฏิบัติของผู้เรียน และสอดคล้องกับวาสิตา พันธ์ศรี, วีระ วงศ์สรรค์, และกัญญภัทร พันธ์สุวรรณ (2567) ที่พบว่าการจัดการเรียนรู้ผ่านนาฏศิลป์ที่มีขั้นตอนชัดเจนและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมสามารถส่งเสริมผลการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการวิจัยที่พบว่า นักเรียนมีทักษะการรำนาฏศิลป์พื้นเมืองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเนื่องมาจากกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้ความสำคัญกับการฝึกปฏิบัติอย่างเป็นลำดับ ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการสาธิต การสังเกตตัวอย่างจากวิดีโอ การแบ่งทักษะออกเป็นส่วย่อย การฝึกซ้ำ และการรับข้อเสนอแนะจากครูอย่างต่อเนื่อง การใช้เทคโนโลยียังช่วยให้ผู้เรียนสามารถย้อนดูตัวอย่างท่ารำ ฝึกซ้ำ และปรับปรุงการปฏิบัติของตนเองได้ตามศักยภาพ ผลดังกล่าวสอดคล้องกับจิรัชญา สิวกระโทก, วัชร แสงบุญเรือง, และสุภาวดี กาญจนเกตุ (2568) ที่พบว่าการใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติร่วมกับเทคโนโลยีสามารถพัฒนาทักษะนาฏศิลป์ของผู้เรียนได้ และสอดคล้องกับ Wang (2024) และ Dwidarti et al. (2025) ที่ชี้ว่าการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและมัลติมีเดียช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการเต้นหรือทักษะการเคลื่อนไหวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการวิจัยดังกล่าวยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นพรัตน์ จรัสแสงสกุล และผุสดี กลิ่นเกษร (2568) ที่ศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนพยานุชนชาวไทยด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานร่วมกับเพลงแอนิเมชันของนักเรียนอนุบาลในชั้นเรียนพหุภาษา โรงเรียนนานาชาติ ซึ่งพบว่าสื่อที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ เนื่องจากมีลักษณะน่าสนใจ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียน และเอื้อต่อการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย ส่งผลให้นักเรียนมีผลการเรียนรู้สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้แม้บริบทการเรียนรู้จะแตกต่างกัน แต่ทั้งสองงานวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับการใช้สื่อที่เหมาะสมกับลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน สามารถกระตุ้นการมีส่วนร่วม เพิ่มโอกาสในการฝึกฝน และส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการวิจัยที่พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเนื่องมาจากกระบวนการจัดการเรียนรู้มีลักษณะหลากหลาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ใช้สื่อเทคโนโลยี เรียนรู้ร่วมกับเพื่อน และได้รับการสนับสนุนจากครูอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง สะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนระดับประถมศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ที่ได้เคลื่อนไหว ได้ฝึกปฏิบัติ และได้มีส่วนร่วมมากกว่าการรับฟังเพียงอย่างเดียว ผลดังกล่าวสอดคล้องกับ Hassan et al. (2024) ที่พบว่าความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนรู้แบบผสมผสานเกี่ยวข้องกับคุณภาพกิจกรรมสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ และการเข้าถึงเทคโนโลยี รวมทั้งสอดคล้องกับ Zhang and Zhu (2025) ที่พบว่าคุณภาพของแพลตฟอร์ม ความง่ายในการใช้งาน และการมีส่วนร่วมทางปัญญาสัมพันธ์กับความพึงพอใจของผู้เรียน

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับการใช้เทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบไร้รอยต่อในรายวิชานาฏศิลป์ เรื่องนาฏศิลป์พื้นเมือง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่สังเคราะห์ขึ้นจากแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ การเรียนรู้แบบไร้รอยต่อ และการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นเมือง โดยมีมุ่งเชื่อมโยงการเรียนรู้ในห้องเรียน การใช้สื่อดิจิทัล การฝึกปฏิบัติ การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการสะท้อนผลการเรียนรู้เข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ

กระบวนการดังกล่าวประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นกระตุ้นความพร้อมและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ 2) ขั้นเรียนรู้เนื้อหาและบริบทนาฏศิลป์พื้นเมือง 3) ขั้นสำรวจองค์ประกอบนาฏศิลป์ผ่านสื่อและเทคโนโลยี 4) ขั้นฝึกปฏิบัติทักษะการร่ายอย่างเป็นลำดับ 5) ขั้นเรียนรู้แบบผสมผสานและฝึกซ้ำด้วยตนเอง 6) ขั้นเชื่อมโยงการเรียนรู้แบบไร้รอยต่อ และ 7) ขั้นสะท้อนผล ประเมิน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจากการรับรู้เนื้อหาไปสู่การลงมือปฏิบัติ การฝึกซ้ำ และการพัฒนาทักษะการร่ายอย่างมีความหมาย

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย “กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับการใช้เทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบไร้รอยต่อ 7 ขั้นตอน” (ณัฐณิกรณ พงษ์พัฒน์, 2569)

จากภาพที่ 1 สามารถอธิบายกระบวนการองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยได้ว่า การจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นเมืองในระดับประถมศึกษาไม่ควรจำกัดอยู่เพียงการสาธิตและการฝึกตามแบบครูเท่านั้น แต่ควรเริ่มจากการสร้างความพร้อมและแรงจูงใจของผู้เรียนก่อนเข้าสู่เนื้อหา จากนั้นจึงจัดให้ผู้เรียนเรียนรู้ความหมาย ความเป็นมา และบริบททางวัฒนธรรมของนาฏศิลป์พื้นเมือง เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจว่านาฏศิลป์มิใช่เพียงท่ารำ แต่เป็นศิลปวัฒนธรรมที่สะท้อนวิถีชีวิต ภูมิปัญญา และอัตลักษณ์ของท้องถิ่น

ต่อมา ผู้เรียนควรได้สำรวจองค์ประกอบของนาฏศิลป์ผ่านสื่อและเทคโนโลยี เช่น วิดีโอ ภาพ เสียง หรือสื่อดิจิทัล เพื่อให้เห็นท่ารำ จังหวะ ลีลา เครื่องแต่งกาย และรูปแบบการแสดงอย่างชัดเจน แล้วจึงเข้าสู่การฝึกปฏิบัติทักษะการรำอย่างเป็นลำดับ โดยครูทำหน้าที่สาธิต ชี้แนะ ให้ข้อเสนอแนะ และติดตามพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

จุดเด่นของกระบวนการนี้อยู่ที่การขยายการเรียนรู้จากห้องเรียนไปสู่การเรียนรู้แบบผสมผสานและไร้รอยต่อ ผู้เรียนสามารถใช้สื่อดิจิทัลเพื่อทบทวน ฝึกซ้ำ และพัฒนาทักษะของตนเองนอกเวลาเรียนได้ จากนั้นนำประสบการณ์กลับมาแลกเปลี่ยน สะท้อนผล และประเมินพัฒนาการร่วมกับครูและเพื่อนในชั้นเรียน กระบวนการนี้จึงทำให้การเรียนรู้นาฏศิลป์มีความต่อเนื่อง ไม่หยุดอยู่ที่ชั่วโมงเรียน และช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทั้งความรู้ ทักษะปฏิบัติ ความมั่นใจ และเจตคติที่ดีต่อศิลปวัฒนธรรมไทย

กล่าวโดยสรุป องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นเมืองในยุคดิจิทัลควรเป็นกระบวนการที่บูรณาการ เนื้อหา-วัฒนธรรม-เทคโนโลยี-การฝึกปฏิบัติ-การเรียนรู้ด้วยตนเอง-การสะท้อนผล เข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ ผลการวิจัยยืนยันว่ากระบวนการดังกล่าวมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการรำของผู้เรียนให้สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ

ส่งเสริมความพึงพอใจของผู้เรียนในระดับมากที่สุด จึงสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ทางศิลปะ
พื้นเมืองสำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษาได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อ
ส่งเสริมการเรียนรู้แบบไร้รอยต่อในรายวิชานาฏศิลป์ เรื่องนาฏศิลป์พื้นเมือง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูผู้สอนนาฏศิลป์ควรนำกระบวนการจัดการเรียนรู้ 7 ขั้น ไปใช้ในการจัดกิจกรรมอย่างครบถ้วนและ
ต่อเนื่อง โดยเน้นการเชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้เนื้อหา การใช้สื่อเทคโนโลยี การฝึกปฏิบัติ และการสะท้อนผล
เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทั้งความรู้และทักษะการร้องอย่างเป็นระบบ
2. ครูควรเลือกใช้สื่อดิจิทัล วิดีโอ หรือแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ที่มีความชัดเจน เหมาะสมกับวัย และสอดคล้อง
กับเนื้อหาวิชาพื้นเมือง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสังเกตท่ารำ จังหวะ สีลา และฝึกซ้ำได้ด้วยตนเองทั้งในและนอก
ห้องเรียน
3. สถานศึกษาควรสนับสนุนอุปกรณ์ เทคโนโลยี อินเทอร์เน็ต และพื้นที่สำหรับฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ เพื่อให้ครู
สามารถจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานและส่งเสริมการเรียนรู้แบบไร้รอยต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาผลของกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบ
ไร้รอยต่อกับนักเรียนระดับชั้นอื่น หรือเนื้อหาวิชาประเภทอื่น เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของกระบวนการใน
บริบทที่แตกต่างกัน
2. ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลองที่ใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นกับกลุ่มที่เรียน
ด้วยวิธีปกติ เพื่อยืนยันประสิทธิผลของกระบวนการอย่างชัดเจนมากขึ้น
3. ควรศึกษาผลของกระบวนการจัดการเรียนรู้ในระยะยาว เช่น การติดตามความคงทนของความรู้ ทักษะ
การรำ ความมั่นใจในการแสดงออก และเจตคติต่อนาฏศิลป์พื้นเมืองภายหลังสิ้นสุดการเรียนรู้ระยะหนึ่ง

เอกสารอ้างอิง

- จิระเดช นกุลโรจน์, และ ชมนาด กิจจันทร์. (2569). อิติโก: จากแนวคิดสู่แนวทางจัดการเรียนรู้ทางศิลปะที่
ก่อให้เกิดคุณค่า. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 54(1).
- จิรัชญา สิวกระโทก, วัชร แสงบุญเรือง, และสุภาวดี กาญจนเกตุ. (2568). การพัฒนาทักษะปฏิบัติ เรื่องนาฏศิลป์ไทย
ตามรูปแบบการสอนของเดวีส์ร่วมกับแอปพลิเคชัน TikTok สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.
วารสารศรีปทุมปริทัศน์, 15(1), 257–274.
- นพรัตน์ จรัสแสงสกุล, ผุสดี กลิ่นเกษร. (2568). การพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนพยัญชนะไทย ด้วยการจัดการ
เรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ร่วมกับเพลงแอนิเมชัน ของนักเรียนอนุบาลในชั้นเรียนพหุภาษา โรงเรียน
นานาชาติ. *วารสารศรีปทุมปริทัศน์ ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 25(2), 55–67.

- วาสิตา หุ่นศรี, วีระ วงศ์สรรค์, และกัญญภัทร หุ่นสุวรรณ. (2567). การพัฒนาผลการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ เรื่อง นาฏยศัพท์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. *วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา*, 18(1), 38–50.
- Cao, W., Zhang, Y., Liu, X., & Li, Y. (2023). A meta-analysis of effects of blended learning on performance, attitude, achievement, and engagement across different countries. *Frontiers in Psychology*, 14, Article 1212056. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1212056>
- Dwidarti, F., Zamzani, & Prabowo, M. (2025). Multimedia-based dance learning in elementary school. *Journal of Education and Learning (EduLearn)*, 19(1), 515–521. <https://doi.org/10.11591/edulearn.v19i1.21795>
- Hamdan, M. N., Ghazali, N., & Mustakim, S. S. (2023). Development of teaching model mobile seamless learning as future teaching guide. *Journal of Public Administration and Governance*, 13(4), 40–48. <https://doi.org/10.5296/jpag.v13i4.21587>
- Hassan, E. A., Mohamed, A. M., Eltaib, F. A., & Khaled, A. M. S. (2024). Determinants of nursing students' satisfaction with blended learning. *BMC Nursing*, 23, Article 766. <https://doi.org/10.1186/s12912-024-02393-y>
- Li, X., & Kangas, M. (2024). A systematic literature review of playful learning in primary education: Teachers' pedagogical activities. *Education 3-13*, 1–16. <https://doi.org/10.1080/03004279.2024.2416954>
- Moon, J., Adarkwah, M. A., & Prieto, L. P. (2024). Learning analytics in seamless learning environments: A systematic review. *Interactive Learning Environments*, 32(8), 4125–4145. <https://doi.org/10.1080/10494820.2023.2170422>
- Peng, Z., & Raman, A. (2026). Systematic literature review on the effects of blended learning in EFL education. *Contemporary Educational Technology*, 18(1), Article ep631. <https://doi.org/10.30935/cedtech/17924>
- Wang, J. (2024). The impact of digitalization in dance teaching on students' learning motivation and performance. *The Educational Review, USA*, 8(7), 950–954. <https://doi.org/10.26855/er.2024.07.009>
- Zhang, Y., & Zhu, L. (2025). The influences of blended learning platforms on students' satisfaction: An empirical study at a college in Southern China. *International Journal of Sociologies and Anthropologies Science Reviews*, 5(1), 267–280. <https://doi.org/10.60027/ijssr.2025.5383>